

Atitudinea autorităților față de lucrările ilegale de distrugere a Parcului Național Defileul Jiului, de la un capăt la celălalt, este incalificabilă. Este ca și cum poliția ar prinde un criminal cu revolverul în mână, înainte să tragă, dar nu ar interveni pe motiv că omul a dat bani pe pistol și-i păcat să nu-și termine treaba. Aceasta este scuza patetică, că s-au cheltuit deja bani pe acel proiect sinistru. Aș vrea să știu și eu unde apare, în normele juridice, că dacă ai cheltuit bani pe o ilegalitate ești îndreptățit să o desăvârșești. Eu am gasit contrariul, chiar aplicabil pe această speță, în jurisprudența Curții Europene de Justiție, în cazul C-399/14, punctul 77 din Hotărâre și punctul 70 din concluziile Avocatului General:

Punctul 77 În ceea ce privește costul economic al măsurilor care pot fi luate în considerare în cadrul examinării alternativelor, inclusiv demolarea lucrării deja realizate, astfel cum este invocat de instanța de trimitere, este necesar să se arate, la fel cum a procedat avocatul general la punctul 70 din concluzii, că acesta nu prezintă o importanță echivalentă cu obiectivul conservării habitatelor naturale, a faunei și a florei sălbatice urmărit prin Directiva habitate. Astfel, ținând seama de interpretarea strictă a articolului 6 alineatul (4) din această directivă, așa cum este amintită la punctul 73 din prezenta hotărâre, nu se poate admite că numai costul economic al unor asemenea măsuri poate fi determinant în alegerea soluțiilor alternative în temeiul acestei dispoziții.

Punctul 70 Suntem însă de acord cu punctul de vedere al Comisiei potrivit căruia, atunci când se pun în balanță diversele opțiuni, costul economic pe care îl presupun, de exemplu, demolarea podului și despăgubirea inițiatorului proiectului nu are, în principiu, nicio importanță. Deși aceleași „motive cruciale de interes public major” care au fost invocate la evaluarea inițială pot fi încă invocate în măsura în care articolul 6 alineatul (4) din Directiva habitate devine incident, ele nu pot fi consolidate de interesul public evident de a face economii [și, oricum, un asemenea interes ar fi improbabil să fie considerat crucial dacă s-ar aplica articolul 6 alineatul (4) al doilea paragraf, în cazul unui tip de habitat natural prioritar și/sau al unei specii prioritare]. Adoptarea acestei abordări ar presupune menținerea proiectelor cu efecte nocive asupra mediului pe simplul temei că ar fi prea costisitor să se remedieze faptul că cerințele directivei nu au fost respectate în mod corect.

Adică, din moment ce proiectul afectează semnificativ (în cazul nostru chiar elimină) specii din formularul standard al sitului Natura 2000 Defileul Jiului (suprapus parcului național) și chiar și un habitat prioritar, proiectul trebuie sistat, construcțiile demolate iar statul trebuie să despăgubească inițiatorul proiectului. În cazul nostru, despăgubirea nu se poate referi decât la cât s-a lucrat până în data de 11 ianuarie 2006, când a intrat în vigoare HG 1581/2005, prin care a fost declarat parcul național. Atunci Hidroelectrică era obligată, conform procedurii aprobate prin ordinul 860/2002, să informeze în scris autoritatea publică competentă pentru protecția mediului că a avut loc o schimbare de fond a datelor care au stat la baza eliberării acordului de mediu, și nu a făcut-o. A continuat lucrările, pe baza convingerii că este deasupra legii, probabil. Toate lucrările de distrugere a parcului național care au avut loc după acea dată sunt din vina Hidroelectricii și ar trebui ca Hidroelectrică să plătească readucerea la starea din 11 ianuarie 2006.

Nu ne ajunge că tot Hidroelectrică a distrus, în anii '70-'80, singurul nostru parc național de la acea vreme, Parcul Național Retezat? Atunci era dictatură, acum care este scuza? Pierderea Jiului în defileu este o pierdere gigantică. Nu pierdem doar cel mai spectaculos parc național, pierdem și ultimul râu mare de munte care mai curge liber în Carpații

Romanești! Să nu uităm că tot Hidroelectrică ne-a lăsat fără toate celelalte râuri mari și fără majoritatea râurilor medii. De la Bistrița până la Argeș (de unde a dispărut aspretele, *Romanichthys valsanicola*, vertebratul endemic cu nume atât de sonor, care ar fi trebuit să fie simbol național), Olt și până la fabuloasa Cernă, râurile au fost sacrificate, unul câte unul, pe altarul hidroenergie. Statul român captiv nu poate salva ultimul râu mare de munte care mai curge liber, pentru români, generațiile actuale și viitoare? Jiul este inestimabil, iar după ce va fi distrus, nici măcar toate fondurile din bancile elvețiene nu-l mai aduc înapoi, pentru că, din momentul în care este deviat în tunel și tot ecosistemul moare, distrugerea este ireversibilă. Mi se pare deplasat ca statul să despăgubească o companie de stat care de douăzeci de ani câștigă ilegal sume enorme neasigurând debit de servitute la nenumărate captări, în toți munții. Dar, dacă se ajunge acolo, suma este mică. Prețul contractului a fost inițial de 92 de milioane de euro pentru amenajarea hidroenergetică din Defileul Jiului. Până în 2012, când au fost sistate lucrările, efectuaseră 45%. Cât puteau să cheltuiască, contractual (umflarea sumelor sau furtul de materiale și combustibil sunt problema lor), din iulie 2004 până în 11 ianuarie 2006? Hai să exagerăm o sumă acoperitoare de 30 de milioane de euro. Suntem 20 de milioane și sunt convins că fiecare român informat și fără interese conexe este de acord să piardă 1,5 euro din bugetul statului, care oricum nu prea se alocă pentru necesitățile reale. Ca să avem o referință mai clară, să ne gândim că Apele Române, instituția care se ocupă cu predilecție cu distrugerea râurilor, are un buget pe anul acesta de 323 de milioane de euro. Și tot Apele Române este instituția care a emis aviz de gospodărirea apelor pentru acest proiect sinistru, aviz ilegal chiar și considerând legislația mai permisivă din 2003. Chiar zilele trecute s-a modificat, suplimentându-se cu aproape 7 milioane de euro, bugetul Apelor Române. Nu era așa de mare efort să se aloce bani pentru despăgubirea Hidroelectricii.